

Kézikereszt - fa tokban

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	67.227.1-2
Készítés ideje:	17. SZÁZAD VÉGE
Készítés helye:	Athosz-hegy
Anyag:	puszpángfa
Technika:	faragott
Méretek:	magasság: 14,5 cm szélesség: 4,7 cm

A gyűjtemény érdekes darabja ez a kézikereszt, mert nem díszes fémkeretben, hanem feltételezhetően eredeti fatokjában maradt fenn. A mind a két oldalán megmunkált, áttört puszpángfaragvány a 17. század végén vagy a 18. század elején készülhetett valamelyik Áthosz-hegyi monostorban. A kereszt nyele leszerelhető, így a szállítás folyamán a tárgy nem tört el, illetve kisebb helyen is elfért. A tokot egy deszkából alakították ki úgy, hogy a kereszt egyes elemeinek formájához és méreteihez igazítva kimélyítették, majd egy csúsztatható fa fedőlappal lezárták.

Közepén a Keresztre feszítés jelenete látható: a kereszt tövében Mária és János apostol áll. Az ábrázolás felső keretében a szent esemény görög elnevezése olvasható.

A függőleges szár tetején és alján egy-egy evangélista félalakos portréja, pontosabban nem azonosítható.

A vízszintes szár két végén a keresztre feszítést szemlélő angyalok helyezkednek el.

A faragvány másik oldalán középen Jézus megkeresztelkedése látható. Jézus a Jordánban áll, Keresztelő János próféta jobbával megkereszteli, fölötte egy felhőből leszállva a Szentlék lebeg galamb képében, Jézus mögött angyalok állnak. Az ábrázolás felső keretében a szent esemény görög elnevezése olvasható.

A függőleges szár tetején és alján egy-egy evangélista félalakos portréja, pontosabban nem azonosítható.

A vízszintes szár két végén a keresztre feszítést szemlélő angyalok helyezkednek el.

Irodalom

- Terdik Szilveszter: "Athonite" miniature carvings at the Museum of Applied Arts. *Ars Decorativa*, 2016. 2016. - és Nr. 5. kép
- főszerkesztő: Kiss Éva: "Áthoszi" miniatűr faragványok. Kiállítás az iparművészeti Múzeumban. *Magyar Iparművészet*, 2015/7. NMKK Alapítványa, Budapest, 2015. - p. 36-39. (Terdik Szilveszter)

